

בש"פ 7717/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 7717/14

כבוד השופט נ' סולברג

לפני:

פלוני

המבקש:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשה למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים בעמ"ת 11929-11-14 מיום 13.11.2014 שניתנה על-ידי השופט כ' מוסק

עו"ד ארז בר-צבי

בשם המבקש:

החלטה

1. בקשה למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 13.11.2014 בעמ"ת 11929-11-14 (השופט כ' מוסק), אשר במסגרתה נדחה ערר המבקש על החלטת בית משפט השלום בירושלים מיום 5.11.2014 במ"י 9497-11-14 (סגן הנשיאה א' רובין), ונקבע כי המבקש ישוחרר ממעצר בתנאי שחרור.

עיקרי העובדות וההליכים

2. המבקש נמנה על שורותיה של קבוצה פלונית, המסוכסכת עם אחרים לגבי בית כנסת מסוים. מדובר בעניין אזרחי, המעסיק מזה זמן-מה כמה ערכאות שיפוטיות.

3. ביום 1.5.2014 ניתנה החלטה בבית הדין הרבני, ולפיה כמה אנשים הם נאמני המקרקעין שעליהם ממוקם בית הכנסת מושא המחלוקת. כמו כן, נקבע כי על הנאמנים לעשות כל שנדרש לסילוקו של אדם המפריע לניהולו של בית הכנסת או לשימוש בו. בדיון שנערך ביום 13.5.2014 במסגרת ה"פ 5210-09-13, ציין בית המשפט המחוזי כי לאור

עקרון כיבוד הערכאות, הוא נמנע מלהביע את דעתו בנוגע לסמכותו של בית הדין הרבני להורות כפי שהורה, בהתחשב בכך שהחלטתו טרם הפכה חלוטה, ובשים לב לאפשרות שעוד תשתנה, לאחר מיצוי ההליכים המשפטיים הצפויים להתקיים בקשר אליה. בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע, כי "בשלב זה על כל הצדדים לכבד את החלטת בית הדין הרבני ככתבה וכלשונה". ביום 11.9.2014 מינה בית הדין הרבני נאמנים חדשים, וקבע כי הם המוסמכים היחידים לטפל בכל הקשור לבית הכנסת, לרבות השימוש בו ומניעת הפרעה מצד גורמים אחרים. ביום 18.9.2013 הורה בית הדין הרבני לנאמנים לסגור את בית הכנסת לתקופה של 6 חודשים, למטרת שיפוצים, כאשר עד למועד גמר העבודות אין איש רשאי להיכנס למתחם.

4. ביום 4.11.2014 נעצר המבקש על-ידי המשטרה, בחשד לביצוע עבירות של הפרת הוראה חוקית ו-היזק לרכוש במזיד. בדיון שהתקיים למחרת בבית משפט השלום, טען נציג המשיבה כי על-פי חומר החקירה, המבקש נכנס לשטח בית הכנסת (בניגוד להוראת בית הדין הרבני) והרס גג אקוסטי. כמו כן, נטען כי אין מדובר באירוע ראשון מסוגו. מנגד, ציין המבקש כי הוא מתגורר בחדר בבית הכנסת. בא-כוחו הוסיף, כי תלונתם של הנאמנים במשטרה הוגשה על רקע הסכסוך האזרחי המתנהל בין הצדדים, וכי ממילא אין כל הצדקה לנקיטת הליכים פליליים. לאור כל האמור לעיל, החליט בית משפט השלום כדלקמן:

"... במסגרת ההליך שלפניי לא ניתן לרדת לעומק הסכסוך האזרחי אשר נדון בערכאות אחרות... הוצגו לי 2 צווים של בתי הדין הרבנים אשר מלמדים לכאורה שהשליטה בשטח בית הכנסת צריכה להיות בידי בני הפלוגתא של [המבקש]. כמובן שזכותו של [המבקש] לנסות ולהביא לביטול החלטות אלו, אולם נכון לרגע זה הוא לא הציג בפניי החלטה ברורה הקובעת שהחלטות בית דין רבני בטלות... לאור האמור לעיל, ומשעה שהחזקה בפועל בבית הכנסת לא נמצאת בידי [המבקש], יש טעם בבקשת המשטרה להרחקת [המבקש] מבית הכנסת".

לפיכך, הורה בית משפט השלום על שחרורו של המבקש בתנאים הבאים: הפקדה כספית בסך של ₪1,000; חתימה על התחייבות עצמית בסך של ₪5,000; ערבות צד ג' בסך של ₪5,000; והרחקה מבית הכנסת למשך 30 יום. בית משפט השלום ציין, כי ככל שתהינה התפתחויות במישור האזרחי, שיש בהן כדי להשליך על תנאי השחרור, יוכל המבקש לעתור לקיומו של דיון חוזר בעניינו.

על החלטה זו הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי.

5. בית המשפט המחוזי עמד בהרחבה על דוח הפעולה של המשטרה, אשר ממנו עולה כי ביום המעצר היה המבקש מעורב בפעילות כלשהי בבית הכנסת, לרבות בניה. המבקש הציג את עצמו לשוטר כבעל המקום, ואף אמר לו 'שהוא לא שווה כלום והוא לא מפחד ממנו'. בית המשפט המחוזי קבע, כי מעשיו של המבקש, כמו גם עצם הימצאותו במקום, הם בגדר הפרת החלטותיו של בית הדין הרבני, לפיהן אין איש רשאי להיכנס לבית הכנסת עד תום עבודות השיפוצים. עם זאת, על-פי חומר החקירה, לא ניתן לקבוע בביטחון כי המבקש היה מודע להחלטות אלה. כמו כן, דומה כי אין עוד משמעות מעשית לצו ההרחקה מבית הכנסת שניתן בבית משפט השלום, שכן המבקש, כמו כל אדם אחר,

ממילא אינו רשאי עוד להיכנס למתחם כל עוד הוא סגור לרגל שיפוצים, בלא אישור מטעם הנאמנים או בית הדין הרבני. אף-על-פי-כן:

"... כל עוד החלטות בית הדין הרבני לא שונו ולא בוטלו... לנאמנים הסמכות לנהל את בית הכנסת ולמנוע כניסה למקום של מי שמטרתו בעיניהם להפריע בניהול ובשימוש בנכסי ההקדש, לרבות בית הכנסת, זאת באופן כללי, ובאופן מיוחד לאור ההחלטה מיום 18.9.14 לפיה [המבקש] ואחרים מנועים מלהיכנס לבית הכנסת עד לסיום השיפוצים ועד שתצא החלטה מבית הדין הרבני שהסתיימו השיפוצים וניתן לשוב ולפעול בבית הכנסת... לאור כל זאת, הערר נדחה".

על החלטה זו נסובה הבקשה למתן רשות לערור שלפני.

עיקרי טענות המבקש

6. לשיטת המבקש, מהחלטתו של בית המשפט המחוזי ניכר כי דין הערר היה דווקא להתקבל. ראשית, תנאי מקדמי לקיומם של מעצר ושחרור בערובה הוא קיומו של חשד סביר לביצוע עבירה. בענייננו, אין כל בסיס לטענה כי המבקש הפר הוראה חוקית. כפי שעולה מפורשות מדברי החלטתו של בית המשפט המחוזי, לא הוצגו די ראיות המאפשרות לקבוע כי המבקש היה מודע לצו שניתן על-ידי בית הדין הרבני. ואכן, המבקש לא היה מודע לצו זה, ואף לא היה צד להליכים האזרחיים שהתנהלו לפני בית הדין הרבני. בין כך ובין כך, החלטותיו של בית הדין הרבני ניתנו בחוסר סמכות, ואינן בגדר הוראה חוקית. שנית, בית המשפט המחוזי ציין כי צו ההרחקה מבית הכנסת שניתן נגד המבקש חסר משמעות מעשית, וזאת לאור הצו הכללי שניתן על-ידי בית הדין הרבני, האוסר ממילא על כניסה למתחם עד לגמר עבודות השיפוצים. משכך, צו ההרחקה אינו רלבנטי, ודינו להתבטל. החלטותיהם של בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי פוגעות בזכויות יסוד של המבקש, ביניהן כבוד האדם, חופש התנועה, וחופש הדת והפולחן. כל זאת, על רקע סכסוך אזרחי שהמבקש אפילו אינו נוטל בו חלק במישרין. אין זה מן הראוי 'לגייס' את ההליך הפלילי לצורך זה.

דין והכרעה

7. עיינתי בבקשה ובהחלטותיהם של בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי, ולא מצאתי עילה מוצדקת לביורר עניינו של המבקש לפני ערכאה שיפוטית שלישית, שכן לא עולה מהבקשה כל שאלה משפטית או ציבורית החורגת מעניינו הפרטי (בש"פ 2786/11 ג'ריס נ' מדינת ישראל (17.4.2011)). כמו כן, לא מצאתי כי נגרם למבקש עוול (בש"פ 6331/13 רוביו נ' מדינת ישראל (10.10.2013)) או כי קיימת פגיעה חריגה וקיצונית בזכויותיו (בש"פ 1361/13 מדינת ישראל נ' פלוני (22.2.2013)).

8. גם אם אניח לטובת המבקש כי אין בסיס למעצרו ולשחרורו בתנאים בעילה של הפרת הוראה חוקית, ומן הראוי להדגיש - כי לגופם של דברים לא שוכנעתי בכך, הרי שמכל מקום אין די בעניין זה לבדו כדי להטות את הכף לטובתו בהקשר הנדון. המבקש מיקד את טענותיו בעילה זו, אך לא העלה כל טענה לעניין החשד כי הזיק לרכוש במזיד, דבר

המצדיק לכאורה, גם כשלעצמו, את הרחקתו הזמנית מבית הכנסת. כמו כן, בקשתו של המבקש נעדרת כל טענה בקשר לתנאים הכספיים שנקבעו לשחרורו ממעצר. ניכר, כי תכלית בקשתו היא להביא לביטול צו ההרחקה שהוצא נגדו, אשר ממילא נותרו פחות מ-20 ימים לפקיעתו. אלא שכפי שציין בית המשפט המחוזי, כל עוד לא שונו או בוטלו החלטותיו של בית הדין הרבני, וקודם למיצוי ההליכים בקשר אליהן, יש לכבדן ככתבן וכלשונן. לפיכך, בין כה וכה לא יהא המבקש רשאי להיכנס לבית הכנסת. המבקש טוען אמנם כי לא הוצגה כל ראיה שלפיה אכן נעשים שיפוצים במתחם, אך סבורני כי דווקא היפוכו של דבר עולה מדוח הפעולה המתואר בהחלטתו של בית המשפט המחוזי. אשר על כן, לא מצאתי כל הצדקה להתערבותו של בית משפט זה.

9. סיכומי של דבר, לא למצבים כגון דא נועדה האפשרות לערור ב'גלגול שלישי'. הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ד בחשון התשע"ה (17.11.2014).

שׁוֹפֵט
